

ANKARA TİCARET BORSASI

ORGANİK TOHUM

Yaşam alanımız olan doğa ile diğer canlılar ve insan arasında bulunan dengenin tesisi ve sürekliliğine yönelik hedeflere;

Doğal kaynakların korunması ve

Her sektörde sürdürülebilirliğinin sağlanması ile ulaşılabilir.

Tarımda sürdürülebilir teknikler olan;

- Biyodinamik Tarım
- Permakültür
- Organik (= Ekolojik = Biyolojik) Tarım (OT)
- Düşük Girdili Tarımsal Üretim Sistemleri,
- İyi Tarım Uygulamaları (İTU)

gibi tarım sistemlerinin hayata geçirilmesi ile;

- Halk sağlığının bozulması,
- Ekosistemlerde bozunma ve kayıplar,
- Gıda miktarı ve kalitesi dahil olmak üzere gıda güvenliği,
- Geleneksel ve kırsal geçim kaynakları,
- Geleneksel bilgide kayıplar,
- Toprak ve su kaynaklarında kirlenme, parçalanma ve bozunma yaratarak ekonomik, çevresel ve sosyal alanlarda geri dönülmesi zor problemlere önlem alınabilir.

Daha da önemlisi, tarımsal üretimde bulunmak için geleneksel olarak küçük aile işletmeleri ve ev bahçeleri içerisinde ya da tarımsal ormancılık yapısını uzun yıllardır barındıran yapıların korunarak sisteme dahil edilmesi önem taşır.

ANKARA TİCARET BORSASI

Ancak sürdürülebilir tarımsal sistemlerle üretim yapabilmek için uygulamada sektörün üretim açısından önünü tıkayan pek çok sorun çözüme ihtiyaç duymaktadır. Halen, dünya genelinde organik üretimin yaklaşık %95'i konvansiyonel tarım için geliştirilmiş ve yüksek girdi ihtiyacı olan çeşitlerin üretimi ile gerçekleştirilmekte olup, organik ve düşük girdili üretim koşulları altında gerekli olan önemli özellikler ve genetik karakterlerden yoksun bu çeşitlere dayanan (Lammerts van Bueren ve ark., 2011) sürdürülebilir sistemlerde verim ve kalite sorunları doğal olarak ortaya çıkabilmektedir. Halk elinde ve özellikle küçük aile çiftliklerinde idame ettirilen ve çiftçilerin kendi seçimleri ile atalarımızdan gelen popülasyonlar;

- Yüksek genetik çeşitliliği,
- Farklı çevrelerde adaptasyonu,
- Ani iklim değişikliklerine uyumu,
- Stabil karakterleri ve
- Performans istikrarı nedeniyle OT (Organik Tarım) koşulları için umut vericidir.

Organik tarım, yabancı otlar, hastalıklar, zararlılar, iklim değişikliği ve benzeri gibi çoklu streslerle başa çıkabilecek ve düşük azot ihtiyacı olan çeşitler kullanıldığında ve diğer kurallar dikkatle göz önüne alınıp uygulandığında verimli ve kalite üretimi ve tabii ki canlı ve çevre sağlığını ve sürdürülebilir agro ekolojiyi garanti eder.

Türkiye, birçok ürün için de mikro gen merkezidir. Bu nedenle, mevcut bitki çeşitliliğinin korunmasının önemi bilinmekte ve çeşitli muhafaza programları uygulanmaktadır. Bu çalışmaların ve zenginliğin organik tarım çalışmaları ile bağı bulunmakta ve sürdürülebilir teknikleri uygulamada avantajımızı oluşturmaktadır.

Yerel çeşitler genellikle geleneksel tarım sistemleri kullanılarak yetiştirildiği için bu çeşitlere yönelmek organik (ekolojik=biyolojik) tarımla doğrudan ilgilidir. Bu bakış açısı ile bakıldığında, yerel çeşitlerimizin popülasyonlarında çiftçi katılımlı ıslah (participatory breeding) programlarının açılması ve organik tarımda bu çeşitlerin kullanılması; bununla ilgili programların desteklenmesi hem bu çeşitlerin hem de geleneksel tarım sistemlerinin korunmasına yardımcı olacaktır. Böylece çevre kirliliğinin azalması ile diğer doğal kaynaklarımız da güvence altına alınacaktır.

Organik tarımda ihtiyaç duyulan adaptasyon kabiliyeti yüksek, hastalık ve zararlılara toleranslı ve iklim değişiklikleri zorluklarında sahip olduğu genetik özelliklerle verim ve kalite açısından üstün performans gösterebilen yerel kaynaklı çeşitler ve/veya popülasyonlar üreticilerin kullanımına sunulabilecektir. Ayrıca 'organik bitki ıslahı', düşük dış girdi ve yüksek ürün kalitesiyle özellikle bölgesel bazda yapılan tarımda bitkilerin daha iyi yetişmesine olanak sağlamaktadır. Organik bitki ıslahı; bitki-çevre interaksyonu (çevrebilimle ilgili boyut) ve bitki ıslahçısı, tohum firması ve çiftçi arasındaki etkileşimin sosyo-ekonomik yönden incelenmesini esas almaktadır.

Organik bitki ıslahı, bitki adaptasyon yeteneğini artırmalı, azaltmamalıdır ve çevre ile interaksyonu etkin düzeyde olmalıdır. Islah uygulamaları organik toprak koşullarında yapılmalı ve kullanılan ıslah teknikleri bitkilerin yeniden doğal olarak çoğalma potansiyelini etkilememelidir.

Özetle sürdürülebilir tarımda başarı için;

- Popülasyonlar ve yerel çeşitler,
- Islah programlarında geliştirilen hastalık ve zararlılar ile yabancı ot baskısına sahip yeni çeşitler,
- Niş marketlerde ve takaslarda yer alan ve açıkta tozlanan hastalıklardan arı çeşitler,
- Çiftçi katılımlı ıslahla geliştirilen çeşitler organik tohum ve vejetatif çoğaltım materyalleri bakımından öne çıkmaktadır.

ANKARA TİCARET BORSASI

Bu amaçlara hizmet eden AB 7. Çerçeve CORE Organic II –ERANET destekli ‘Çeşitlilik için Organik Bitki Islahı Çalışmalarının Koordinasyonu (Coordinating Organic Plant Breeding Activities for Diversity) (COBRA)’ projesi TC Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Ege Tarımsal Araştırma Enstitüsü’nde yürütülmüştür.

<http://bit.ly/2hMyPGE> linkinde devam eden projeler sayfasından ve ayrıntıları da <http://bit.ly/2iD05Hu> sayfasından izleyebilirsiniz.

Ege Tarımsal Araştırma Enstitüsü (ETAE) olarak projede; börülce, soya, bakla ve bezelye türlerinde proje ortaklarından 8 ülke araştırmacıları ile ortak belirlenmiş kriterlerin ölçüm, analiz ve gözlemlerini yapmıştır. Mevcut bitki ıslahı programlarındaki materyal ve bitki genetik kaynaklarımızı kullanarak klasik ıslah yöntemleri ve bunları modifiye ederek yüksek verimli ve kaliteli organik çeşitler ve/veya ileri hatlar geliştirilmesi çalışmaları yürütülmüştür. Ayrıca, konu üzerine çalışan paydaşlara eğitim programları ve tarla günleri ile teknik toplantılar düzenlenecek, proje ortağı 18 ülkeden 41 kuruluş ile ağ iletişimi kurulmuş ve ülkemiz organik sektörüne yaygınlaştırma çalışmalarına katkıda bulunulmuştur.

COBRA projesinde bitki genetik çeşitliliği ve potansiyeli tarımsal ve yasal açıdan incelenmiştir. Proje mevcut organik ıslah faaliyetlerini, çok ortaklı eşgüdümlü bir yaklaşımla birleştirmiştir. COBRA projesinin temel faaliyetlerde konular;

- Tohum sağlığı
- Ürünlerin çoklu strese tepki vermesi
- Organik sistemler için yetiştirme verimliliği
- Ağ oluşturma ve koordinasyon
- Organik bitki yetiştiriciliği ile ilgili sosyo-ekonomik ve yasal konular
- Farklı kalite gereksinimleri için yerel ıslah ve organik tohum kullanımı ve üretimini teşvik olmuştur.

Kaynak: Apelasyon e-dergi; Alev KIR'dan "Organik Tohum"

Macun Mah. 171. Sokak No:4 06105 Yenimahalle / ANKARA
Tel: 0 312 327 00 00 Faks: 0 312324 08 57 – Başkanlık Özel Kalem Md : 0 312 310 47 74 – 75 -76
Genel Sekreterlik : 0 312 311 01 04 Web: www.ankaratb.org.tr
e-posta :info@ankaratb.org.tr

